

Вдовченко В. В.,
старший науковий співробітник
відділу технологічної освіти,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

ПРИКЛАДНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТУ В ТЕХНОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ ГІМНАЗІЇ

В процесі пошуково-моделювального етапу прикладного дослідження за темою: «Науково-методичне забезпечення реалізації змісту технологічної освіти в гімназії», нами проведено науковий аналіз проблеми науково-методичного забезпечення реалізації художньо-проектної складової змісту технологічної освіти учнів 5-6 класів гімназії.

За результатами проведеного аналізу були виявлені суттєві відмінності в компетентісно орієнтованих завданнях для науково-методичного забезпечення реалізації змісту в технологічній освіті за Державним стандартом (далі – ДС) 2011 року в учнів 5-6 класів основної школи [1] та 2020 року в учнів 5-6 класів гімназії [2].

1. Навчальною програмою за ДС (2011) [1] значно більша увага приділялася об'єктам проектно-технологічної розробки та виготовленню виробів. Вивчення побутової діяльності проводилося оглядово в довільній формі, а не за визначеним змістом. Навчальною програмою рекомендувалося викладати розділ з побутової діяльності за наявності малої кількості учнів, як правило, в передсвяткові дні, що навіть планово не передбачало вивчення побутової діяльності всіма учнями.

2. За ДС (2020) [2] для учнів 5-6 класів гімназії у новій українській школі якісного нового змісту набули під час навчальної діяльності такі трудові дії у:

– *пошуково-пізнавальній діяльності*: вивчає, розрізняє та описує, відшукує та відбирає, читає та пояснює своїми словами, оцінює;

– *пошуці та словесному формулюванню, колірно-графічному вираженню проектного задуму та проектної пропозиції*: пропонує, усвідомлено формулює, вирішує провадить;

– *практичній проектно-технологічній діяльності*: облаштовує або вдосконалює.

Всі вимоги ДС (2020) [2] до обов'язкових результатів навчання учнів у технологічній освітній галузі у 5-6 класах, розділ 4. «Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб» *стандартизовані*. Про це свідчать і коди стандартизованих вимог[2]:

– [ТЕО 4.1], [6 ТЕО 4.1.1-1], [6 ТЕО 4.1.2-1], [6 ТЕО 4.1.2-2], [6 ТЕО 4.1.2-3], [6 ТЕО 4.1.2-4], [6 ТЕО 4.1.2-5],

– [ТЕО 4.2], [6 ТЕО 4.2.1], [6 ТЕО 4.2.1-1], [6 ТЕО 4.2.1-2], [6 ТЕО 4.2.1-3], [6 ТЕО 4.2.2], [6 ТЕО 4.2.2-1], [6 ТЕО 4.2.2-2], [6 ТЕО 4.2.3], [6 ТЕО 4.2.3-1].

Відповідно до загальної мети дослідження у відділі технологічної освіти, нами теоретично обґрунтовано контент компетентісно орієнтованих завдань для розроблення методичного забезпечення реалізації змісту розділу 4 за чинним ДС [2]. Проведено на засадах компетентісного підходу визначення наукової основи розроблення науково-методичного забезпечення реалізації художньо-проектної складової змісту технологічної освіти учнів гімназії, зокрема, і компетентісно орієнтованих завдань для неї.

Розроблення науково обґрунтованої структури та змісту художньо-проектної складової змісту розділу методичного посібника «Методичні засади реалізації змісту технологічної освіти в 5-6 класах гімназії» базується на результатах аналізу стану проблеми розроблення художньо-проектної складової змісту технологічної освіти і його науково-методичного забезпечення.

Мета та завдання чинного ДС [2] спрямували на обґрунтування нами психолого-педагогічних, дидактичних та методичних вимог реалізації змісту технологічної освітньої галузі учнів гімназії для набуття предметних компетентностей за розділом 4 за новим ДС [2].

Розроблення науково-методичного забезпечення реалізації змісту 4 розділу, в свою чергу, потребує якісно нових компетентісно орієнтованих завдань для науково-методичного забезпечення реалізації змісту в технологічній освіті учнів 5-6 класів гімназії. Для цього нами обґрунтовані психолого-педагогічні особливості диференціації навчання змісту художньому проектуванню об'єктів побуту та не складних навчальних завдань для побутової діяльності з різних видів дизайну в технологічній освіті учнів гімназії та методичні вимоги для їх реалізації у зазначеній віковій групі.

Розробка науково-методичного забезпечення реалізації змісту художнього проектування об'єктів побуту із таких видів дизайну – дизайн середовища, промисловий дизайн, графічний дизайн, дизайн одягу, фітодизайн та в кулінарії у технологічній освіті учнів гімназії зорієнтовані не тільки на їх проектно-технологічну діяльність з виготовлення виробів, як об'єктів праці, а і на компетентний вибір гімназистами 5-6 класів промислових виробів за їх функціональним призначенням та естетичними вимогами, з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог та правил безпечного їх використання в побуті.

Розроблені нами компетентісно орієнтовані завдання для науково-методичного забезпечення реалізації змісту в технологічній освіті учнів 5-6 класів гімназії пройдуть експертний аналіз та будуть експериментально перевірені у педагогічній практиці, як навчально-тренувальні завдання, так і під час виконання навчальних учнівських проєктів для їх подальшого широкого використання в навчально-виховному процесі для науково-методичного

забезпечення реалізації змісту художнього проектування об'єктів побуту в різних видах дизайну в технологічній освіті учнів гімназії.

Узагальнення результатів експериментального апробування розроблених нами компетентнісно орієнтованих художньо-проектних завдань в означених вище видах дизайну в побуті сприятиме чіткому викладу методики реалізації змісту розділу 4 за новим ДС [2].

Ми впевнені, що кількісний і якісний аналіз результатів проведеного нами науково-педагогічного експерименту сприятиме якісному упровадженню розроблених нами науково-методичних матеріалів та виявленню позитивного соціального ефекту з оволодінням учнями 5-6 класів гімназії проектно-технологічними компетентностями в процесі вивчення побутової діяльності на заняттях з технологій у гімназії під час виконання компетентнісно орієнтованих завдань.

Результативності проведеного нами дослідження сприяють задіяні такі методи наукового дослідження: порівняльно-змістовий, проблемно-цільовий, ретроспективний логіко-системний аналіз наукових праць, програмно-методичного і навчального забезпечення технологічної освіти; моделювання та експериментальні методи; методи математичної статистики.

За результатами виконання пошуково-моделювального етапу проведеного нами наукового дослідження ми: доповідаємо на тематичних круглих столах, науково-практичних семінарах; робимо виступи на науково-практичних конференціях. Нами підготовлені та будуть опубліковані за результатами досліджень: тези у наукових збірниках, статті у фахових виданнях. Розроблені нами науково-методичні матеріали будуть надруковані у розділі IV «Методичне забезпечення реалізації змісту з проектування об'єктів побуту в 5-6 класах гімназії» методичного посібника «Методичні засади реалізації змісту технологічної освіти в 5-6 класах гімназії» і упроваджені в практику технологічної освіти в гімназії.

Ключові слова: компетентнісно орієнтовані завдання, художньо-проектна складова, об'єкти побуту.

Література:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, 2011. [Електронний ресурс]. Доступно: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/28030/
2. Державний стандарт базової середньої освіти, 2020. Освіта.ua. 30.09.2020 [Електронний ресурс]. Доступно: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/